Eduskunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

LAUSUNTO 25.10.2016

Asia: asiantuntijalausuntopyyntönne hallituksen esityksestä HE 142/2016 vp

FINNWATCH RY:N LAUSUNTO

Finnwatch kiittää eduskunnan verojaostoa mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain sekä hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (HE 142/2016 vp).

Finnwatch viittaa soveltuvin osin 4.3.2016 verojaostolle lähettämäänsä asiantuntijalausuntoon maakohtaista veroraportointia koskevasta direktiiviehdotuksesta. Lausunnossamme totesimme, ettei direktiivissä esitetty raportointimalli ole verovalvonnan kannalta riittävän kattava eikä ideaali. Hallituksen esityksessä ei ole valitettavasti huomioitu näitä esiin tuomiamme puutteita. Finnwatch ehdottaakin aiemmin esittämämme mukaisesti lakiehdotuksen sisältämään raportointi-velvoitteeseen seuraavat viisi keskeistä muutosta:

1) Laissa tulisi säätää, että yhtiöiden on julkaistava maakohtaiset raporttinsa esimerkiksi verkkosivuillaan. Vaihtoehtoisesti Verohallinnon tehtäväksi voidaan säätää raporttien toimittaminen tilinpäätöstietojen tapaan Patentti- ja rekisterihallitukselle, joka julkaisisi ne verkkopalvelussaan.

2) Raportointivelvoitteen soveltamisala on laajennettava koskemaan kaikkia verotusmenettelylain 14 a §:n mukaisia siirtohinnoitteludokumentointiin velvoitettuja suuria monikansallisia konserniyrityksiä (liikevaihto yli 50 miljoonaa euroa) tai kirjanpitolain 1 luvun 6 a §:n mukaisia suurkonserneja (liikevaihto yli 40 miljoonaa euroa), jotka ovat monikansallisia.

3) Raportoitaviin tietoihin tulee lisätä ainakin liikevoitto, jotta verosuunnittelun laillisuutta voitaisiin paremmin arvioida ja valvoa. Lisäksi verovalvonnan kannalta olisi hyvä, että yhtiöt raportoisivat erikseen esimerkiksi tiedot saaduista ja maksetuista aineettomien oikeuksien korvauksista ja lainakoroista.

4) Raportoinnin laiminlyönnistä tai vääristelystä aiheutuvan enimmäissanktion tulee olla riittävän korkea, esimerkiksi 5–10 prosenttia yrityksen liikevaihdosta, jotta seuraamus olisi eri kokoisille suurkonserneille vaikuttava, oikeasuhtainen ja varoittava.

5) Maakohtaiset raportit tulee vaatia toimittamaan viimeistään 6 kuukaudessa verovuoden päättymisen jälkeen, jotta verotuksen toimittaminen ei tarpeettomasti viivästyisi.

Finnwatch ry **info@finnwatch.org**
Malminrinne 1 B, 2. krs www.finnwatch.org
00180 Helsinki
Finland

Ehdotuskohtaiset perustelut

1) Raportit julkisiksi. Maakohtaisten verotietojen julkisuus palvelee yritysten sidosryhmien kuten kuluttajien ja sijoittajien tarpeita. Julkisuus mahdollistaa kansalaisvalvonnan ja tutkimuksen ja tehostaa verovalvontaa, sillä mahdolliset veronkiertotapaukset tulisivat Verohallinnon tietoon julkisuuden myötä herkemmin. Veronmaksun läpinäkyvyys myös mahdollistaisi aggressiivisen verosuunnittelun torjumisen kohdennetummin lainsäädännöllä. Tiedot eivät sisällä mitään liikesalaisuuden piirissä olevaa tietoa, eikä pelkästä tietojen julkistamisesta aiheudu yrityksille ylimääräistä hallinnollista taakkaa.

2) Raportointivelvoite kaikille monikansallisille suurkonserneille, ei vain kaikkein suurimmille. Ehdotuksen mukaan raporotintivelvollisuus koskisi vain liikevahdoltaan yli 750 miljoonan euron monikansallisia konserneja. OECD:n arvion mukaan tämä tarkoittaisi vain noin 10 prosenttia monikansallisista yrityksistä. Suomessa raportointivelvoite koskisi 50–60 yritystä. Suomessa siirtohinnoitteludokumentointia koskeva vaatimus on asetettu verotusmenettelylain 14 a §:ssä suurille, liikevaihdoltaan yli 50 miljoonan euron yrityksille. Lakiteknisesti kaikkein yksinkertaisinta ja perustelluinta olisi edellyttää myös maakohtaista raportointia näiltä yrityksiltä varsinkin kun maakohtainen raportointi on tarkoitettu osaksi siirtohinnoitteludokumentointia. Siirtohinnoitteludokumentointia koskevan vaatimuksen soveltamisala voitaisiin kuitenkin myös yhdenmukaistaa kirjanpitolain 1 luvun 6 a §:n suurkonsernin määritelmän kanssa, joka perustuu tilinpäätösdirektiiviin (2013/34/EU). Molemmissa lakipykälissä tarkoitetut monikansalliset suurkonsernit ovat Suomen mittakaavassa suuria yrityksiä, joilla on riittävät resurssit harjoittaa verolakien ja niiden hengen vastaista kansainvälistä verosuunnittelua. Hallituksen esityksessä ehdotettu maakohtaista veroraportointia koskeva erillinen 750 000 miljoonan euron soveltamiskynnys entisestään monimutkaistaisi eri yritysluokkien ja niihin liitettyjen velvoitteiden ja sääntelyn rakennetta.

3) Liikevoitto raportoitaviin tietoihin. Pelkästä liikevaihdosta ja tilikauden tuloksesta ei saa kuvaa esimerkiksi rahoitusjärjestelyihin perustuvista verojärjestelyistä. Liikevoittoa koskevan tiedon avulla voidaan arvioida sitä, onko yritys pyrkinyt sisäisin järjestelyin keinotekoisesti siirtämään voittojaan pois Suomen verotuksen piiristä. Tiedot aineettomista oikeuksista saaduista ja maksetuista korvauksista sekä maksetuista lainakoroista ovat myös keskeisiä, sillä näiden rahansiirtojen avulla yritykset toteuttavat yleisimmin rajat ylittävää voitonsiirtoa. Liikevaihdon tai lainakorkojen lisääminen raportoitaviin tietoihin ei lisää yritysten hallinnollista taakkaa, sillä tiedot on saatavissa helposti yrityksen tietojärjestelmistä.

4) Sakon enimmäismäärä nostettava esimerkiksi 5–10 prosenttiin liikevaihdosta[1]. Hallituksen esityksessä raportoinnin laiminlyönnistä aiheutuvaksi maksimirangaistukseksi ehdotetaan enintään 25 000 euron suuruista veronkorotusta. Summaa ei voi pitää lainkaan vaikuttavana, kun sen kohteena ovat monikansalliset yritykset, joiden liikevaihto nykyisessä ehdotuksessa on vähintään 750 miljoonaa euroa. Yritysten erilaisesta koosta

1 Esimerkiksi Italiassa ollaan säätämässä XXX

Finnwatch ry **info@finnwatch.org**
Malminrinne 1 B www.finnwatch.org
00180 Helsinki
Finland

johtuen ehdotamme sakkoa, joka suhteutettaisiin prosentuaaliseen osuuteen yhtiön liikevaihdosta, sillä tallainen ratkaisu olisi vaihtoehdoista myös vaikuttavin kaiken kokoisten yhtiöiden kohdalla. Hallituksen esityksessä on syytä selvyyden vuoksi todeta, että maakohtaiseen veroraportointiin soveltuvat myös esimerkiksi kirjanpitorikosta koskevat rikoslain säännökset.

5) Raportit toimitettava 6 kuukaudessa verovuoden päättymisestä. Hallituksen esityksessä ehdotetaan raporttien toimittamisen takarajaksi 12 kuukautta selvitettävän tilikauden viimeisestä päivästä. Takaraja on asetettu liian myöhäiseksi, sillä Suomessa verotus päättyy 10 kuukautta verovuoden päättymisen jälkeen. Suuri riski on, että monikansallisten yritysten verovalvonta viivästyy maakohtaisten raporttien vuoksi aivan turhaan ja aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta myös yrityksille, kun niiden verotus jouduttaisiin vahvistamaan normaalia myöhemmin. Maakohtaisten raporttien laatiminen ja toimittaminen on yksinkertaista, ja yritykset tulevat käytännössä tekemään sen tilinpäätösten laatimisen yhteydessä. Maakohtaisten veroraporttien eri pituiselle toimittamisajalle ei ole perusteita eikä tällaisia myöskään hallituksen esityksessä tuoda esiin.

Finnwatch ry:n puolesta

Henri Telkki
Tutkija ja oikeudellinen asiantuntija
Finnwatch ry

Finnwatch ry **info@finnwatch.org**
Malminrinne 1 B, 2. krs www.finnwatch.org
00180 Helsinki
Finland